

Konstitutionsutskottet

Ink 2022 -06- 09

Dnr 2198-2021/22

2022-06-08

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Informationsklass: Publik

Granskning av statsrådet Matilda Ernkrans*Granskning av biståndsministerns agerande gällande avräkningar*

Regeringen presenterade historiskt stora avräkningar på biståndet med 9,2 miljarder den 17 mars som skulle användas till statens kostnader för flyktingmottagning i Sverige som en följd av att många tvingats på flykt på grund av Rysslands aggression i Ukraina. Biståndet minskas alltså bakvägen genom att regeringen omfördelar pengar som ska gå till världens mest utsatta till Sverige. Miljöpartiet är djupt kritiska till detta. I en tid när bistånd är viktigare än på länge, när behoven ökar och när världen står inför en global svältkatastrof som i sin tur kan generera politiskt kaos och än mer krig och konflikter, är det helt fel väg att gå.

Den stora avräkningen som gjordes i mars baserades på en extra prognos från Migrationsverket. Trots att Migrationsverket i sin ordinarie prognos i april presenterat siffror som är betydligt lägre än den vad som prognosticerades i den extra prognosen i mars (80 000 som huvudprognos helår) har regeringen valt att inte justera avräkningarna i enlighet med den nya prognosen utan endast återföra 1,3 miljarder till biståndet. Limiterna minskar endast från 9, 2 till 7,9 miljarder trots att regeringen borde ha återbetalat 3,5 miljarder till biståndet om regeringen använt sitt eget system. De följer alltså inte Migrationsverkets prognos utan behåller stora nedskärningar på biståndet med motiveringen att de vill ha handlingsfrihet.

Den 3 juni presenterade Migrationsverket ytterligare nya siffror som visar på ett ännu lägre antal asylsökande som huvudscenario (50 000 på ett helår), vilket borde innebära att regeringen ska återföra hela 5,6 miljarder till biståndet (förutsatt samma per capita-beräkning och enligt regeringens eget system). Att fortsätta vidhålla dessa enorma avräkningar trots allt lägre prognoser från Migrationsverket för hur många som söker skydd i Sverige är orimligt och kommer att få stora konsekvenser för biståndet under året. Utrikesutskottet har dessutom i ett yttrande till Finansutskottet (2021/22:UU5y) uttryckt att utskottet ”vill understryka vikten av transparens och långsiktighet när det gäller avräkningar från biståndsramen. Utskottet noterar att enligt Migrationsverkets prognos från den 27 april 2022 beräknas antalet skyddssökande från Ukraina bli väsentligt lägre än tidigare prognoser. Utskottet utgår från att regeringen har en beredskap att snabbt se över utbetalningstaken när prognoserna blir säkrare.”. Det är uppenbart att biståndsministern inte följer detta.

Miljöpartiet anser att avräkningarna bör minimeras. Regeringens minskning av biståndet drabbar arbete med klimatanpassning, hållbar livsmedelsförsörjning, mänskliga rättigheter och demokrati. Det som nu ställs in är satsningar som syftar till att skapa mer motståndskraftiga samhällen, och istället riskerar än fler människor bli beroende av humanitärt bistånd. Dessutom banar Sverige väg för att andra höginkomstländer ska följa efter och också börja använda stora delar av biståndet i sina egna länder istället. Om vi minskar ansträngningarna för en tryggare och fredligare värld, kommer fler behöva fly.

Det minsta man kan begära är dock att ministern minskar avräkningarna i paritet med Migrationsverkets prognoser och inte vidhåller limiterna för säkerhets skull. Det framstår som märkligt att regeringen inte följer sin egen expertmyndighets prognoser trots att detta varit praxis länge, utan endast gör det när prognoserna ökar, men inte när de minskar. Jag vill att detta agerande för granskas av Konstitutionsutskottet.

Stockholm den 8 juni 2022

Maria Ferm.
Riksdagsledamot (MP)